

Vaindlo saare valvur leidis vana majakapitsati

Eesti põhjapoolseimas maismaapunktis, Vaindlo saarel valvav Nimrat Kütt leidis hiljuti saarel kaevates tsariaegse pitsati.

Aarne Mäe

aarne@virumaateataja.ee

Saarel aastaid piirivalvurina tegutsev Kütt on ka Vaindlo suur fänn ning uurib selle ajalugu. "Olen uurinud vanade saare kaartide koopiad ning nende peal on teerajad erinevad, hakkasin siis ühte kadunud teerada otsima, mis ühel kaardil oli, teisel aga puudus," rääkis Kütt, "kuni satusin selle leiuni."

Küti sõnul tuli algul kultuurikihist lagedale konservikarpe, seejärel läks aga asi huvitavamaks: edasi leidis ta vintpüssi padrunikesti, vanu Saksa sõjaväe padrunikaste ja muud Saksa sõjaväe varustusse kuuluvat.

"Lõpuks tuli ühe silmapesukausi seest välja messingist ese, millelt oli vene keeles lugeda, et tegemist on majakapitsatiga," kirjeldas Kütt.

Meremuuseumist sai ta teada, et selliste majakapitsatitega kinnitati majaka dokumente. Pitsat peab pärinema 1800. aastatest, sest sellel on saare tollane nimi Stenskäri.

Eesti Tuletornide Seltsi juhatuse esimees Tiit Heinberk arvas, et ilmselt on tegemist kirjapitsatiga, mis oli igal tuletornil olemas. Osa analoogseid esemeid on hoiul ka Tallin-

nas meremuuseumis. "Posti seal palju ei käinud, ei teagi, mida sellisega pitseeriti," ütles Heinberk.

Nimrat Kütt on nõuks võtnud see pitsat taas kasutusse võtta. Asja on arutanud ta ka Eesti Tuletornide Seltsi esindajatega.

Väidetavalt on tegemist ainukese sellest ajast pärineva majakapitsatiga Põhja-Eestis.

Nimrat Kütt on Vaindloo saare ajaloo vastu alati huvi tundnud. Ise on ta sel saarel piirivalvurina tegev olnud alates 1994. aastast ning istunud ka korra sel väikesel maalapil üle 50 päeva järjest jäävangis.

"Vaindlo saar on minu jaoks siimaani kaunis salapärase koht, näiteks sõja ajast ei tea keegi mitte midagi, just sellised asjad nagu see pitsat räägivad selle saare lugu," mõtiskles Kütt.

Vergist 15 meremiili kaugusel asuvat Vaindlo saart nimetatakse Soome lahe lukuks, sest see asub Eesti, Venemaa ja Soome piiri kohtumiskoha lähedal. Seal on sõja ajal olnud nii sakslaste kui ka vene-
laste merevalvepost.

Osaliselt päikesepatareidega töötav Vaindlo saare tuletorn ehitati 1871. aastal, enne seda oli seal päevamärk. Vaindlo tuletorni on Eesti Post kandnud ka postmargile. Tiit Heinberki sõnul on Vaindlo tuletorn madal ja väike, kuid asub väga olulise koha peal.

Vaindlo tuletorn on ehitatud 1871. aastal.

